

BSSb1198
Environmentální
hrozby a bezpečnost

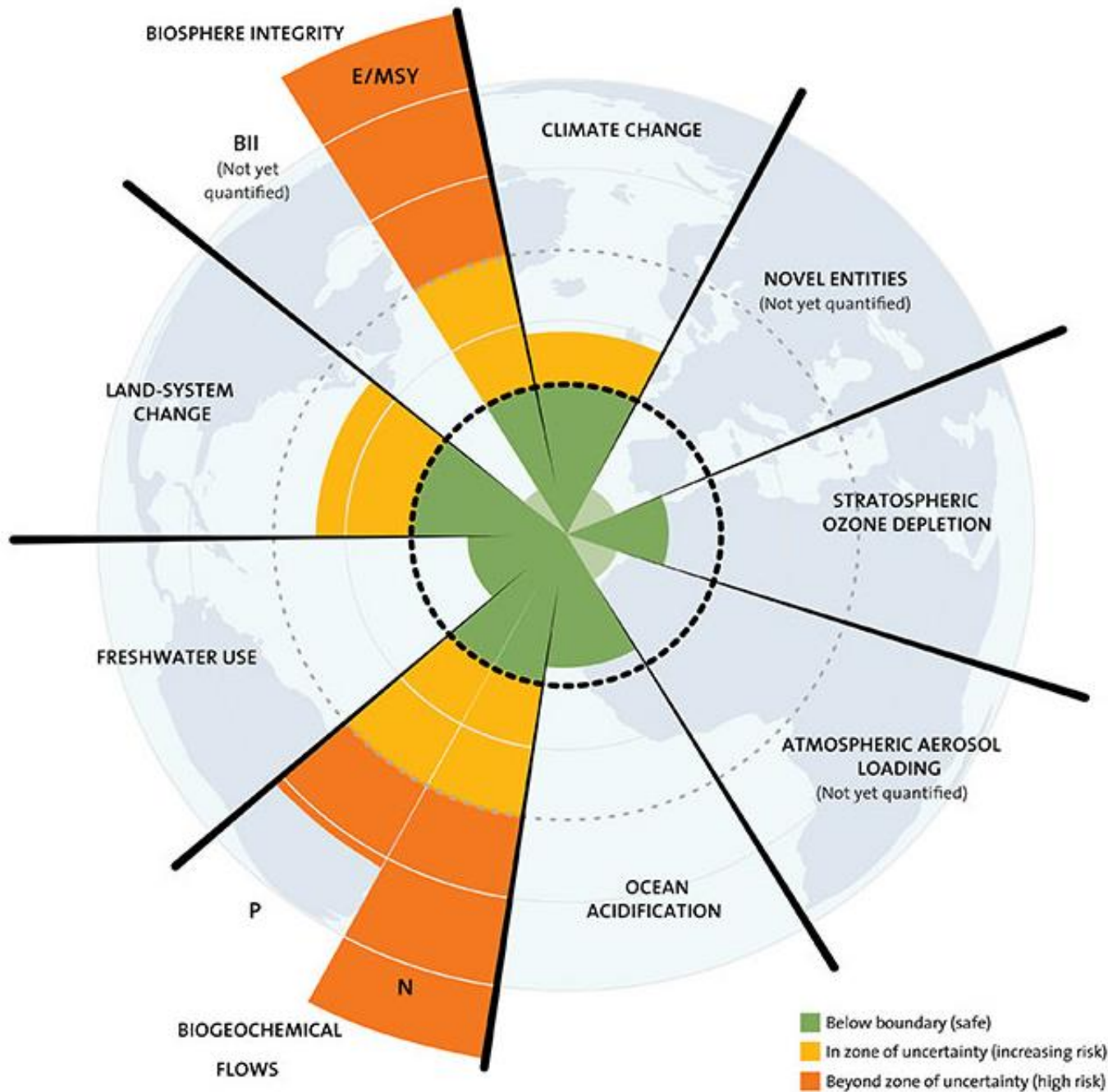
Enviromentálne
problémy a prečo ich je
ťažké riešiť

21.2.2022

Miriam Matejova, PhD

Program

- Enviromentálne problémy...
- ...a prečo ich je ťažké riešiť
- (a ako by sa možno vyriešiť dali)



Produkcia palmového oleja

- Indonézia
 - Problém s pálením lesov → masívne znečistenie ovzdušia a úbytok biodiverzity (orangutány)

Dva hlavné problémy v minulosti:

- **Vyčerpanie prírodných zdrojov**
 - Dôraz na rybárske oblasti
 - Zmluvy o ochrane zvierat (veľryby, ľadové medvede, tulene)
- **Znečistenie**
 - Ovzdušie, voda
 - Od lokálneho po medzinárodné znečistenie (e.g., kyslé dažde)
 - The Love Canal

Hlavné globálne enviromentálne problémy a súvisiace medzinárodné dohody

- Klimatické zmeny

- Rámcový dohovor o zmene podnebia (1992); Kjótsky protokol (1997)

- Strata stratosférického ozónu

- Viedenský dohovor (1985); Montrealský protokol (1987)

- Ďiaľkové znečistenie ovzdušia prechádzajúce hranicami štátov

- Dohovor o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov (1979); nasledujúce protokoly

- Strata a ochrana biodiverzity

- Dohovor o biologickej diverzite (1992), Kartagenský protokol (2000), Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými živočíchmi a rastlinami (1973), Ramsarský dohovor o mokradiach (1971)

Hlavné globálne enviromentálne problémy a súvisiace medzinárodné dohody (pokr.)

- **Odlesňovanie**

- Žiadny medzinárodný dohovor; neformálna koordinácia prostredníctvom OSN

- **Dezertifikácia**

- Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii (1994)

- **Perzistentné organické látky**

- Štokholmský dohovor o perzistentných organických látkach (2001)

- **Obchodovanie s nebezpečným odpadom**

- Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez štátne hranice a ich zneškodňovaní (1989)

Tragédia spoločného vlastníctva

- Garrett Hardin, “The Tragedy of the Commons”
- Zdieľané zdroje + jednotlivci konajúci vo vlastnom záujme = vyčerpanie zdrojov

Riešenie?

1. Jasne definované hranice;
2. Pravidlá týkajúce sa využívania spoločných zdrojov;
3. Usporiadania, ktoré umožňujú ľuďom zúčastňovať sa na rozhodovaní;
4. Efektívne monitorovanie;
5. Stupňovanie trestov pre ľudí, ktorí porušujú pravidlá;
6. Lacné a ľahké mechanizmy riešenia konfliktov;
7. Vláda uzná sebaurčenie komunity

<https://wcv2021.iasc-commons.org/teaching-the-commons-video-contest-finalists/>